

VANSKELIGHETSGRAD

Dette er en enkel konstruksjon, og når du bruker en mal, vil du raskt få laget delene ferdig.

LETT VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Et par dager.

PRIS

Ca 1000 kr for det viste høybedet.

De tre etasjene monteres oppå hverandre ved hjelp av små klosser. Til slutt fores høybedet med en klar plastfolie.

Høybed i tre etasjer

Høybed er smarte, og de gir deg lengre dyrkingssesong i kjøkkenhagen. Her har vi bygget et høybed i forskjellige nivåer. Det er smart, **fordi det gjør det enklere å dele opp bedet og skille grønnsakene** – i tillegg ser det også pent ut.

Høybed finnes i mange hager, og det er det gode grunner til. Jordtemperaturen i et høybed er høyere, og det betyr at du kan komme tidligere i gang med å dyrke grønnsaker og krydderurter – og du kan fortsette lenger mot høsten.

Det er mange forskjellige måter å bygge høybed på, og du kan bruke alt fra edeltre til impregnerte materialer og kompositt. Her bygger vi i lerk, og vi lager en variant i flere etasjer, slik at vi kan skille grønnsakene og samtidig gi høybedet en egen stil.

Selv om vi bruker lerk her, kan du bruke det du selv ønsker. Men husk at impregnerte materialer kan skille ut giftstoffer. Det er ikke bra hvis du skal dyrke noe du skal spise i høybedene. □

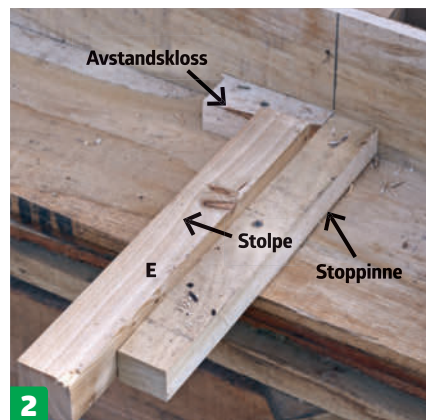
Materialene sages ut og forbores

Høybedet består av tre rammer. De settes sammen av langsider (A, B og C) og endestykker (D). Nederste ramme står solid i bakken ved hjelp av seks stolper (E) – en i hvert hjørne og en midt på hver langside. Sidene settes sammen med klosser (G).

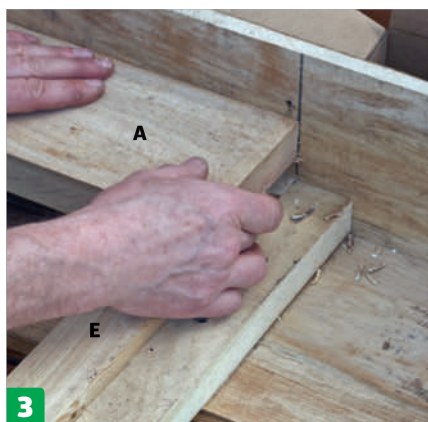
Det er en god idé å lage en boremal, som sikrer at stolpene (E) plasseres riktig sted i hjørnene hver gang, og at skruene ikke kolliderer. Malen er markert med hull til endestykker (D) og langsider (A).

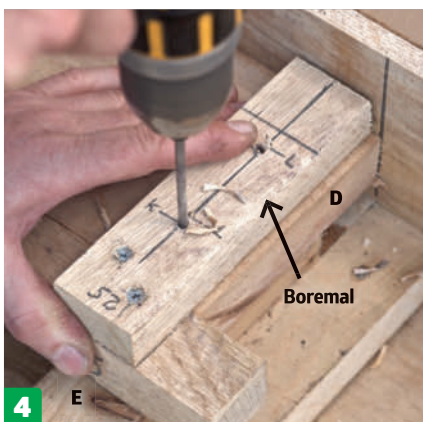
Bordene sages ut. Vi har montert et lengdestopp i den andre enden av kapp-sagen. Det sikrer helt riktig lengde.

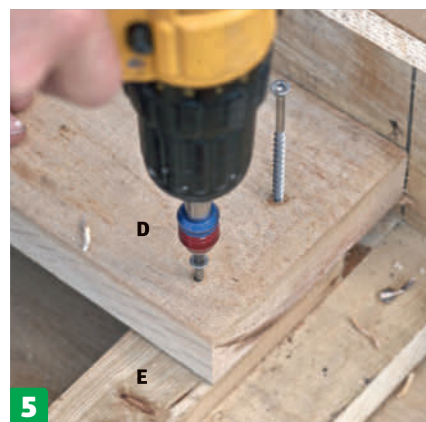
Lag et smart "arbeidsbord". To bord settes sammen i vinkel, der en stoppinne og en 4 cm tykk avstandskloss skrues fast. Det sikrer at stolpen (E) forskyves, slik at det blir plass til skjteklosser (G)

Stolpe og bord legges opp. Her har vi et av de lange bordene til den nederste rammen (A). Sørg for at bord og stolpe flukter. Stoppinnen til høyre holder kontroll på materialene når vi forborer.

Hullene bores. Vi bruker et 4 mm bor som er langt nok til å bore gjennom både malen, bordet (D eller A) og stolpen (E).

Bordene skrues fast. Vi bruker terrasse-skruer i størrelsen 4,8 x 75 mm. De er syrefaste A4-skruer. To skruer i hver side.

Midtstolper (E) settes fast på langsiden (A). Stolpen settes fast etter samme prinsipp som over. Bruk hullene markert med L i malen til å bore etter.

En boremal letter arbeidet

Formålet med boremalen er å unngå at skruene i den nederste rammens to lag (A + D) går inn i hverandre i stolpene (E) i hjørnene. På malen har vi derfor boret fire hull. To av dem er merket med bokstaven K til korte endebord (D), og to L til lange bord (A). Det er cirka én centimeter mellom hullene. Dermed går skruene klar av hverandre i stolpene. Malen brukes bare til den nederste rammen.

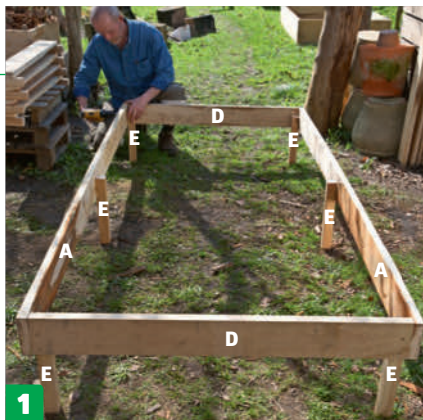

Rammene monteres

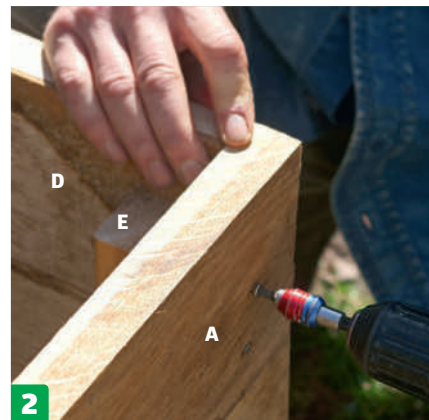
Når det er forboret i alle sidene, skal høybedet settes sammen. Vi har ikke et arbeidsbord som er stort nok til å jobbe på, så vi gjør det i stedet utendørs.

Først settes delene løst mot hverandre, slik at vi kan kontrollere at de passer sammen. Etterpå monteres de på det stedet de skal stå.

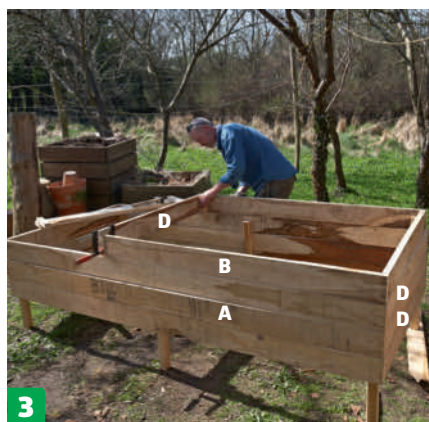
Skal høybedet ha trebeskyttelse, er det en fordel å behandle delene før de settes sammen. Da er det enklere å få malingen til å dekke overalt.

1 Første ramme settes sammen. Det er litt vanskelig å sette sammen det første laget i rammen. Det blir enklere med det neste.

2 Annet lag skrus på. Bordene skrus sammen ved å skru gjennom de forborede hullene, som vi boret etter malen.

3 Rammene bygges opp. De to øverste rammene har ingen avstiving på midten, så her hjelper en lang tvinge med å holde endestykket mens det forbores. Vi setter kun sammen de øverste rammene hver for seg, og setter dem ikke fast til hverandre ennå.

4

Den første rammen settes i bakken.

Er bordene krumme, kan det være en utfordring å få rammen til å stå helt rett. Rammen settes i vater før jorden stamper rundt stolpene.

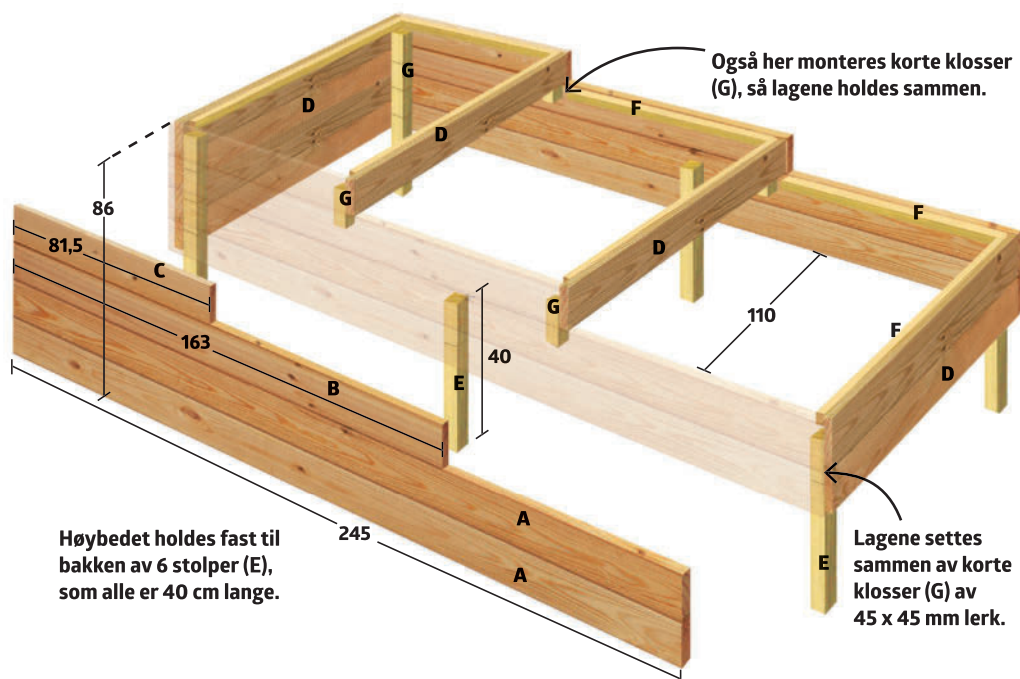
5 Øverste jordlag fjernes. Før rammene bygges for høyt opp, fjernes det øverste jordlaget og legges til side. Det skal brukes til å fylle høybedet senere.

6 Andre ramme (B og D) settes på. Nederste ramme har to høyder med bord. Nå settes andre ramme på. Den har kun ett lag.

7 Siste ramme (C og D) monteres. Lengden på denne rammen er halvparten av den midterste rammen.

MATERIALER

28 x 125 mm (vi har brukt lerk):

- 4 sider (A) à 245 cm
- 2 sider (B) à 163 cm
- 2 sider (C) à 81,5 cm
- 8 ender (D) à 110 cm
- 10 lister (F) à 2,8 x 3,7 cm (skjæres av et bord delt i tre på bordsirkelsag)

45 x 45 mm (vi har brukt lerk):

- 6 stolper (E) à 40 cm
- 8 skjøteklosser (G) til sammenføyning av rammene à 12,5 cm

Dessuten:

- A4 terrasseskruer, 4,2 x 55 og 4,8 x 75 mm
- Plastfolie, 0,15 mm
- Kompost og jord
- Stifter

Høybedet fores med plast

Nå er høybedet satt sammen, men før vi kan fylle det med jord, skal innsiden fores med tynn 0,15 mm plastfolie. Det skjermer materialene mot fukt, slik at høybedet kan holde lenger.

Vi sørger også for å sette plast på tvers, så jorden i de tre rammene blir holdt adskilt. Etterpå monterer vi lister (F), som holder plasten på plass.

Plasten settes fast. Det er litt vanskelig å få den glatt overalt, men senere fylles bedet av jord, så det er ikke så viktig. Plasten stiftes fast med en stiftemaskin.

Lister (F) monteres. For å sikre at plastkanten blir sittende, setter vi fast lister i kanten av rammene. Listene skrues fast med 4,2 x 55 mm A4-skruer.

Høybedet fylles. De tre etasjene er adskilt av plast. Hver etasje fylles enkeltvis, og jorden siles gjennom et armeringsnett med 2 x 2 cm masker.

For å unngå steiner og røtter, siler vi jorden gjennom et armeringsnett.

Dermed kan det plantes og høstes. De tre etasjene gjør det enkelt å skille plantene.